

Ян Гус

РОБОТА СКАКОВСЬКОГО ВЛАДИСЛАВА

- **Ян Гус** (народився приблизно 1369 Гусинець, Південна Чехія — помер 6 липня 1415, Констанц, Німеччина)

Вид діяльності

- Ян Гус - чеський релігійний мислитель, філософ, реформатор, національний герой. Ректор Празького університету, послідовники якого стали відомі як гусити.
- Гус був послідовником англійського теолога Джона Вікліфа, одним з перших реформаторів католицької церкви, що майже на сторіччя випередив своїх наступників — Мартіна Лютера, Жана Кальвіна та Ульріха Цвінглі.

Короткі біографічні данні

- Учився в Карловім університеті в Празі на факультеті мистецтв. У 1393 році дістав ступінь бакалавра, а 1396 року — магістра вільних мистецтв. У 1400 році отримав сан священника й почав проповідувати у празькому костьолі святого Михайла, а з 1402 року — у Вифлеємській каплиці. З 1398 року викладав в університеті. В 1401 році Гуса обрали на декана мистецького факультету, а 1409 року — на ректора університету. На цій посаді виступав за збільшення впливу чехів на управління університетом.
- У той час у Карловім університеті існували значні суперечності між чеським земляцтвом, що об'єднувало студентів та професорів Чехії, Моравії, Угорщини та Семиграддя, та студентами інших національностей, переважно німцями. Національні суперечності посилювались релігійним протистоянням. Чеські професори на чолі з Яном Гусом були прихильниками ідей Вікліфа й виступали за реформацію церкви. Закордонні професори, переважно німці, виступали проти неї. У 1393 році голосами німців учення Вікліфа визнано єретичним та заборонено в університеті. Ця ухвала значно загострила суперечності між чеською та німецькою громадами і з часом призвела до відкритого протистояння за вплив на управління університетом.
- У 1408 році, незадовго до скликання Пізанського собору, до університету за підтримкою звернувся король Чехії Вацлав IV, який сподівався, що собор допоможе йому повернути титул римського короля. Він важив на те, що підтримка авторитетного навчального закладу збільшить його шанси. І, щоб домогтися симпатії керівництва університету, король видав Кутногорського декрету, за яким чехам при керуванні університетом належало три голоси, а іншим народам (саксонцям, баварцям, полякам) — один.
- Після видання Кутногорського декрету влада в університеті перейшла до чехів, а німецькі студенти та викладачі залишили навчальний заклад і заснували Лейпцизький університет.

Вчення Яна Гуса

- У своїх проповідях Ян Гус критикував тодішні звичаї Католицької церкви, й закликав повернутися до джерел християнської віри. Основні засади, які викликали невдоволення з боку церковних ієрархів, були такі:
- Не можна стягувати платню за таїнства й продавати церковні посади. Священикові досить брати невелику платню з багатіїв, щоб задовольнити свої найпростіші життєві потреби.
- Не можна сліпо підкорятися церкві, але потрібно думати самим, відповідно до слів зі Святого Письма: «Якщо сліпий поведе сліпого, обидва впадуть у яму».
- Влада, що порушує Божі заповіді, не може бути визнана від Нього.
- Власність повинна належати справедливим. Несправедливий багатій є злодієм.
- Кожен християнин має шукати правду, навіть ризикуючи добробутом, спокоєм і життям.

- У 1999 році папа римський Іван-Павло II визнав його як реформатора церкви. Проте деякі погляди Гуса (такі, як той, що священник, котрий живе в гріху, не має права здійснювати таїнства) й досі католицька церква сприймає як теологічно неприйнятні.
- Православна церква Чеських земель і Словаччини шанує Яна Гуса та Єроніма Празького, як мучеників. Також, за ініціативою цієї церкви, розпочато роботу з визнання цих діячів православними святими.